



Innehållsförteckning

1. Vi bygger ett tryggt och säkert Uppsala	4
1.1 Bekämpa brotten och brottens orsaker	5
1.2 Motverka segregationen	6
1.3 Förebyggande och uppsökande arbete.....	7
1.4 Trygghet i hemmet.....	9
1.5 Krisberedskapen ska stärkas	9
2. Vi bygger ett levande Uppsala.....	11
2.1 Sveriges bästa landsbygdskommun.....	11
2.2 En idrottskommun för alla.....	13
2.3 Kultur och en meningsfull fritid för alla.....	14
2.4 Ett levande folkstyre	16
3. Vi bygger ett Uppsala som är starkt och hållbart	18
3.1 Näringspolitik och kompetens för nya jobb.....	19
3.2 Alla som kan jobba ska jobba	21
3.3 Alla jobb ska vara trygga jobb.....	23
3.4 Alla ska ha råd med en bra bostad.....	24
4. Vi bygger ett Uppsala som tar ansvar för miljö och klimat..	26
4.1 En hållbar och växande stad.....	28
4.2 Hållbar infrastruktur.....	29
4.3 Slut kretsloppen	31
4.4 Bygga för framtiden.....	31
5. Vi bygger en välfärd att lita på	33
5.1 En äldrevänlig kommun.....	34
5.2 Kvaliteten i välfärden är medarbetarnas arbetsmiljö.....	35
5.3 Oberoende och delaktighet	36
5.4 Ordning och reda i ekonomi och upphandlingar	36
6. Vi bygger Uppsala med kunskap.....	39
6.1 En jämlik skola utan vinstjakt.....	40
6.2 Alla barn och elever ska nå kunskapsmålen	41
6.3 Varje barn och elev ska mötas av en kunnig profession	42
6.4 Skolans roll för arbetsmarknaden och hållbarhet	43

Förord

Det kommunpolitiska principprogrammet beskriver den politik vi socialdemokrater i Uppsala vill driva i kommunfullmäktige och i kommunens olika nämnder och styrelser under mandatperioden 2022 – 2026. Uppsala kommun är en demokratisk organisation som styrs av folkvalda i kontinuerlig dialog med kommunens invånare. Kommunen har ansvar för förskola, grundskola, gymnasieskola, särskola och kommunal vuxenutbildning. Andra ansvarsområden är socialtjänst, omsorg för äldre och för personer med funktionsnedsättningar samt kultur- och fritidsverksamhet. Det är kommunen som ansvarar för den övergripande planeringen och som ska se till att det finns bostäder, vägar och parker. Kommunen är också en del av totalförsvaret och har ansvar för det civila försvaret.

Till kommunens ansvar hör även att se till att det finns hälsoskydd, miljöskydd och räddningstjänst, vatten och avlopp och att människor kan sortera sina sopor. Utöver allt detta och en hel del annat är Uppsala kommun dessutom en av Uppsalas största arbetsgivare och en stor konsument av varor och tjänster. Som Sveriges fjärde största kommun är Uppsala en röst att räkna med även i frågor som inte direkt tillhör kommunens ansvarsområden. Genom att vara en pådrivare gentemot stat och region, samarbeta med andra samt visa på goda exempel kan Uppsala kommun påverka Sveriges framtid.

Socialdemokraternas vision för Uppsala är en jämlik, jämställd, trygg och hållbar kommun som håller ihop – där alla behövs och får plats. Alla Uppsalabor ska ha jämlika möjligheter att uppnå sin fulla potential oavsett klass, kön, sexuell läggning, ålder, funktionsnedsättning eller etnicitet. Vi har styrt kommunen sedan 2014 och på många sätt har Uppsala blivit en bättre kommun. Fler har kommit i arbete, skolresultaten har höjts och utsläppen minskat. Vi är stolta över det vi åstadkommit, men inte nöjda. Så länge det finns samhällsproblem kommer vi socialdemokrater vilja göra mer. Uppsala kan bättre.

Vi ska bryta segregationen och knäcka gängen. Ingen stadsdel ska lämnas efter. Vi ska återta den demokratiska kontrollen över välfärden och samhället. För oss går välfärden och tryggheten först – framför fler skattesänkningar och privatiseringar. Alla barn ska få det stöd de behöver för att klara skolan och på ålderns höst ska man få en värdig omsorg. Det förutsätter att alla som kan arbeta också arbetar. Tillgång till kultur, idrott och fritid ska aldrig vara en klassfråga i vårt Uppsala. Vi ska bygga ett hållbart Uppsala som tar klimatledarträjan och tar ansvar för framtida Uppsalabor. Samtidigt ska vi bli Sveriges bästa landsbygdskommun – för att hela Uppsala ska leva.

1. Vi bygger ett tryggt och säkert Uppsala



Ett tryggt samhälle är ett samhälle som håller ihop - där människor upplever tillit till varandra och till samhället i stort. Socialdemokraterna vill stärka tilliten mellan människor och till samhället för att öka människors trygghet. Att garantera allas rätt till arbete, utbildning och bostad är grundläggande byggstenar för att skapa ett tryggt Uppsala för alla och även för att stärka människors tillit till varandra och till samhället i stort. Men det behövs mer än så för att skapa en ökad sammanhållning. Uppsala behöver samlas för att minska klyftorna, bryta segregationen och bekämpa otryggheten. Uppsalabor med olika bakgrund ska mötas i skolan, som grannar, i föreningslivet, som arbetskamrater och på gator och torg. Landsbygden och staden ska utvecklas sida vid sida. Kvinnor och män ska vara jämställda. Alla i vår kommun ska ha tillgång till välfärd och service på lika villkor. Trots att mycket bra görs är det inte självklart att det är så. Var en person växer upp och bor har i dag stor påverkan på ens framtida inkomst, hälsa och välmående. Därför behövs en politik för jämlikhet som minskar inkomstklyftorna och utjämnar ojämlika levnadsvillkor mellan alla Uppsalabor.

Vi socialdemokrater vill främja det goda livet för alla Uppsalabor. Det innebär att alla ska ges möjlighet att leva fria och friska liv. Oavsett vem du är eller var i kommunen du är bosatt ska du känna dig trygg och leva med god tillgång till grönska och friluftsliv, kultur och idrott. Vi vill att Uppsalaborna ska vara

delaktiga och ta gemensamt ansvar för samhällets utveckling – inte som kunder eller konsumenter, utan som medborgare. Vi socialdemokrater tycker därför att föreningslivet och folkrörelsearbetet, med idrottsrörelsen, studieförbunden och frivilligorganisationerna i spetsen, är viktiga för att skapa mötesplatser över klassgränser.

Tryggheten i samhället börjar med en trygg uppväxt för varje barn. Grunden för ett barns framtid, dess tillit, trygghet och värderingar skapas tidigt i barnets liv och påverkar utvecklingen. Föräldrarnas förmåga och möjligheter är avgörande för hur barn utvecklas. Att se till barnets bästa, att barn är delaktiga och får komma till tals är en grundläggande rättighet. Barnrättsperspektivet ska genomsyra kommunens verksamhet och barnkonventionen ska efterföljas.

1.1 Bekämpa brotten och brottens orsaker

Brottsligheten utgör ett hot mot hela det demokratiska samhället och ska bekämpas med alla medel. Det är när tron på framtiden går förlorad som gängen och våldet blir ett alternativ. Vi socialdemokrater vägrar acceptera framväxten av ett rädslans Uppsala. Därför är det oacceptabelt att andelen som känner sig otrygga på gator och torg ökar. Med en kompromisslös kamp mot brottsligheten och en politik som går på djupet med problemen ska vi göra Uppsala tryggare. Det effektivaste sättet att hindra människor att hamna snett i livet är att erbjuda något som är bättre: en bra utbildning, något meningsfullt att göra på fritiden, ett jobb och möjlighet att flytta hemifrån. Därför har vi socialdemokrater bytt riktning på politiken i Uppsala och ersatt skattesänkningar med investeringar för fler jobb, en bättre skola och starkare välfärd. Det arbetet måste nu fortsätta.

I Uppsala ska inte trygghet vara ett privilegium för några få utan en rättighet för alla. Därför måste Uppsalabornas trygghet i det offentliga rummet öka. Anledningen till att någon känner sig otrygg kan variera från person till person. Oavsett orsak utgör otryggheten en begränsning av individens frihet och det tänker vi socialdemokrater aldrig acceptera. Därför ska vi aktivt arbeta på flera fronter för att stärka tryggheten i vår kommun. Vi ska fortsätta med våra kraftfulla åtgärder mot otryggheten samtidigt som vi stärker det som i grunden gör vårt samhälle robust och tryggt. Vi ska vara hårda mot brotten, men lika hårda mot brottens orsaker. Den mest effektiva brottsbekämpningen sker innan brott begås. Ökad jämlikhet, bra skolor, social trygghet och goda jobbmöjligheter lägger grunden för en utveckling där unga inte lockas in i kriminalitet. Men om detta misslyckas måste samhället reagera kraftfullt och direkt – och snabbt erbjuda vägar ut.

Under mandatperioden har vi ytterligare stärkt vårt samarbete med polisen bland annat genom förnyade medborgarlöften vid Resecentrum och i Gottsunda. Vi har arbetat med kommunala ordningsvakter samt med kamerabevakning på flera platser i staden. Vi kommer att fortsätta göra det som krävs för att våra gator och torg ska vara trygga och rena. Ett annat stort problem som bidrar till att göda kriminaliteten är välfärdsbrottsligheten. Vår gemensamma välfärd får aldrig utnyttjas i kriminella syften. Vi vill därför ha en nolltolerans mot välfärdsbrottslighet. Vi vill stoppa välfärdsbrotten bland annat genom att undvika anhörganställningar inom vård, omsorg och personlig assistans och införa skärpta kontroller vid utbetalning av försörjningsstöd. Med digitaliseringen följer också ett särskilt ansvar för att digitala informationsflöden utformas så att de står emot externa och interna cyberattacker.

1.2 Motverka segregationen

En av socialdemokratins främsta uppgifter är att motverka ojämlikheten och segregationen och se till att alla människor i Uppsala får jämlika förutsättningar att få ett bra liv. Idag finns stora skillnader mellan de som har lång eller kort utbildning, fattiga och rika, äldre och unga, de som bor i innerstaden eller i en förort, i staden eller på landsbygden. För att motverka segregationen i vår kommun och samhället i stort krävs tydliga åtgärder för att säkerställa att hela Uppsala håller ihop. Därför ska vi fortsatt arbeta för en bostadspolitik som integrerar, en utbildningspolitik för ökad jämlikhet och en arbetsmarknad som tar tillvara allas kompetens. För att de grundläggande strukturerna som orsakar segregation bryts krävs ett omfattande arbete med långsiktiga reformer för att bryta segregationen i Uppsala, där kommunen, civilsamhället, näringsliv och myndigheter och sakkunniga inom området samarbetar. Vi behöver samla alla goda krafter för att skapa ett Uppsala där din bakgrund inte avgör din framtid och där alla får jämlika förutsättningar att skapa sig det liv de drömmer om. Idag spelar bostadsområde, hemförhållanden och bakgrund allt större roll för om våra barn och unga klarar skolans kunskapsmål.

Trots att kunskapsutvecklingen går åt rätt håll finns idag stora skillnader i resultat mellan olika skolor och elever beroende på föräldrars utbildningsnivå. Det kan vi socialdemokrater aldrig acceptera. Vårt mål är en jämlik skola med fokus på kunskap och bildning. Därför måste vi bryta skolsegregationen och höja resultaten för de skolor som har lägst skolresultat. När vi bygger ut och rustar upp våra skolor ska det ske utifrån strategiska placeringar för att kunna mota bort skolsegregationen. För att skapa en jämlik skola krävs också strukturella förändringar som möjliggör att barn och elever från olika bakgrunder kan mötas. Skolvalet ska vara rättvist och inte spå på

segregationen. Skolan måste också bli mer tillgänglig. Det handlar både om att alla familjer ska känna sig trygga med att det finns en förskola och skola i närhet till hemmet såväl som att de pedagogiska miljöerna blir mer tillgängliga och anpassas efter olika behov.

En stadsdel i Uppsala som påverkats kraftigt av segregationen är Gottsunda-Valsätra. Under pågående mandatperiod har vi fortsatt vår strävan att få bort Gottsunda från polisens lista över särskilt utsatta områden. Med en kompromisslös kamp mot brottsligheten och politik som går på djupet med problemen har vi vänt utvecklingen men vi är långt ifrån mål. Vi ska fortsätta framåt tillsammans: kommunen, polisen, Gottsundaborna, fastighetsägare, föreningar och företagare. Om vi håller ihop är en fortsatt positiv förändring möjlig. När otryggheten ökade i Gränby/Kvarngärdet tog vi fram en handlingsplan med flertalet åtgärder för att vända utvecklingen. Vi ska kontinuerligt följa upp insatserna och dess effektivitet. I Uppsala ska ingen stadsdel vara en utsatt stadsdel.

1.3 Förebyggande och uppsökande arbete

När unga tappar tron på framtiden ökar risken för att hamna i kriminalitet. Därför vill vi socialdemokrater stärka det förebyggande arbetet för att bryta nyrekryteringen till gängen och förhindra att brott sker. Uppsala kommuns skolor och socialtjänst jobbar idag samordnat tillsammans med polisen. Vi har även byggt upp en avhopparverksamhet som ska hjälpa personer att lämna kriminaliteten. Det är ett arbete som vi socialdemokrater vill fortsätta. Socialtjänsten behöver byggas ut och finnas ute i hela kommunen och kompetensen vad gäller hedersrelaterat förtryck och NPF-diagnoser behöver stärkas. Socialtjänsten bör också samverka med civilsamhällesorganisationer för att nå ut till alla.

Kommunen ska även arbeta tillsammans med polisen för att öka tryggheten och säkerheten. När vi tillsammans arbetar mot samma mål kan vi nå större effekt än vad vi kan åstadkomma var för sig. Staden ska vara en plats för nöje och glädje, inte otrygghet. När du kliver av tåget, när du går genom stan eller när du väntar på en vän ska du känna dig säker. Därför kan vi socialdemokrater aldrig acceptera att människor ska behöva uppleva otrygghet när de rör sig i den offentliga miljön. Förnedringsrånerna mot barn är avskräckande och ska motverkas tillsammans mellan skola, socialtjänst och polis.

Narkotikan är ett gift i vårt samhälle som förstör och tar människoliv samtidigt som den göder gängkriminaliteten. Polisen gör viktiga insatser för att bekämpa de hänsynslösa knarkhandlare som gör ekonomiska vinster på

andras lidande. Kommunens socialtjänst ska fortsätta vara en stark samverkanspart med polisen i detta arbete. Men vi tror också att kommunen kan och bör göra mer för att samla resurserna och mobilisera alla goda krafter i kampen mot narkotikan. Vi socialdemokrater vill kraftsamla mot konsumtionen av narkotika genom att utöka det drogförebyggande arbetet i skolan, öka samverkan kring missbruks- och beroendevården och öka medvetenheten och kunskaperna hos bland andra föräldrar, kommunanställda och föreningsverksamma.

1.4 Trygghet i hemmet

Alla människor ska kunna leva sitt liv i frihet. Frihet från våld är en mänsklig rättighet. Våld i nära relationer är ett mycket allvarligt samhällsproblem och en kränkning av de mänskliga rättigheterna. Det är en folkhälsofråga, en rättslig fråga och en fråga för vården och socialtjänsten. Våld kan drabba alla, men vissa grupper är mer utsatta än andra. Mäns våld mot kvinnor är mest förekommande och är det yttersta uttrycket för bristande jämställdhet i vårt samhälle. Våld och sexuella övergrepp innebär stora och kostsamma konsekvenser för den våldsutsatta, för barn och för samhället i stort. Det är vårt ansvar att bygga vårt samhälle på idén om alla människors lika värde och rätt att forma sitt eget liv. I vår samhällsidé har inte odemokratiska, sexistiska eller förtryckande värderingar någon plats. Vi har därför infört en nollvision mot mäns våld mot kvinnor. För att förebygga mäns våld mot kvinnor och sexualbrott måste vi krossa dagens skeva syn på könsroller och det görs genom strukturellt arbete på bred front, inte minst tidigt i skolan. Idag finns det organisationer och verksamheter som jobbar med att förebygga våld och sexuella trakasserier mot kvinnor. De ska garanteras en långsiktig finansiering. Kommunen ska även i samverkan med andra kommuner skapa förutsättningar för kvinnor och barn som utsätts för våld och förtryck att få en bostad på annan ort.

Hedersrelaterat våld och förtryck har sin grund i föreställningar om kön, makt och sexualitet. Att bryta mot dessa föreställningar och kulturella traditioner och agera utifrån sina egna val och drömmar kan innebära stora uppoffringar för individer, oftast unga kvinnor och hbtq+-personer, eftersom man ofta blir utfryst av familj, släkt och vänner. För att klara det krävs att samhället, inte minst kommunen, erbjuder skydd och stöd för att kunna leva ett liv i frihet utan fysiskt och psykiskt våld. Vi vill att samhällets alla delar ska agera kraftfullt mot hedersproblematik där den uppstår. Skola och socialtjänst behöver arbeta aktivt för att motverka så kallade uppfostringsresor och kommunen behöver bedriva ett arbete för att säkerställa att flickor och hbtq+-personer inte lever under hedersrelaterat förtryck.

1.5 Krisberedskapen ska stärkas

De senaste åren har vi fått uppleva kriser som påverkat oss alla: coronapandemin och det försämrade säkerhetsläget i vårt närområde har satt den kommunala krisberedskapen på prov. Pandemin har visat hur viktigt det är att ha beredskap för det värsta och ha en robust välfärd som klarar påfrestningar. Cyberattacker har slagit ut hela kommuners verksamhet. En kris uppstår ofta plötsligt och kan ha olika karaktär; alltifrån översvämningar,

till terrorattacker och pandemier. Därför är det viktigt att ständigt ha en krisberedskap och tydliga rutiner för att hantera oväntade händelser. Kommunen har också ett viktigt ansvar för det civila försvaret inom ramen för totalförsvaret. Vi vill fortsätta stärka kommunens civila försvar i samverkan med civilsamhället och myndigheter.

För att bygga ett tryggt och säkert Uppsala vill vi socialdemokrater:

- Få bort Gottsunda från polisens lista över särskilt utsatta områden och inte få någon annan stadsdel på listan.
- Fortsätta att jobba intensivt med avhopparverksamheten.
- Ha en tät samverkan med polisen, bland annat genom arbetet med Sluta skjut och medborgarkontrakten vid centralstationen och i Gottsunda.
- Ha en nolltolerans mot förnedringsrån. Samverkan mellan skola, socialtjänst och polis ska stärkas för att motverka förnedringsrån.
- Utöka arbetet med ordningsvakter och trygghetskameror för att gator och torg ska kännas trygga.
- Ta krafttag mot välfärdsbrottsligheten genom att samverka med andra myndigheter och organisationer.
- Intensifiera det drogförebyggande arbetet och mobilisera alla goda krafter i kampen mot narkotikan.
- Stärka våldsutsatta kvinnors och barns rätt till hjälp och stöd.
- Jobba vidare mot nollvisionen och förebygga våld i nära relationer i samverkan med civilsamhället.
- Motverka hedersrelaterat våld och förtryck, bland annat genom ökat arbete i skolan.
- Fortsätta stärka den kommunala krisberedskapen och det civila försvaret i samverkan med civilsamhälle och andra myndigheter.

2. Vi bygger ett levande Uppsala



Hela Uppsala ska leva – från stad till landsbygd. I Uppsala ska alla kunna idrotta och ta del av kultur oavsett ens ekonomiska förutsättningar. Alla ska också kunna delta i demokratin och samhällsutvecklingen på lika villkor.

2.1 Sveriges bästa landsbygdskommun

Socialdemokraterna har som mål att Uppsala ska bli Sveriges bästa landsbygdskommun. Sett till antalet boende på landsbygden är Uppsala kommun Sveriges största landsbygdskommun. Därför är det viktigt att kommunens insatser är inriktade på att både stad och landsbygd ska få möjlighet att växa och utvecklas efter sina olika förutsättningar. En landsbygd i utveckling kräver att landsbygdens behov blir sedda. För att lyckas med det behövs bättre kommunikationer, fler bostäder och utökad service och handel på landsbygden. Under mandatperioden har vi givit förutsättningar för att etablerat åtta servicepunkter på landsbygden. Vi har också genomfört och numera permanentat ett projekt med medborgarbudget. Vi vill fortsätta utveckla formerna för demokratiskt inflytande på landsbygden och vill därför pröva att inrätta landsbygdsråd.

En ökad självförsörjningsgrad av mat, vatten och energi är viktigt för att möta framtida samhällsutmaningar och en alltmer osäker omvärld. Lokala ekosystemtjänster behöver synliggöras och förvaltas hållbart.

Bostadsbyggande måste öka och tillgängligheten bli bättre. Lokala lösningar på globala utmaningar skapar tillväxt och mervärde. Kraven på social hållbarhet ökar där alla individer ska få goda möjligheter att integreras, utvecklas och vara delaktiga i samhället. Ur ett krisberedskaps- och civilt försvarsperspektiv är framför allt en ökad självförsörjning, stärkta möjligheter till kommunikation, robust infrastruktur och ett starkt civilsamhälle av stor vikt. En stor och livskraftig landsbygd bidrar till detta.

Landsbygden erbjuder en varierad natur och en rik kulturmiljö och skulle kunna rymma långt fler bostäder och arbetsplatser än idag. Trots det hamnar landsbygdsborna ofta i stadens skugga och får inte samma möjligheter att påverka den kommunala planeringen. Det håller vi på att ändra. Utan en levande landsbygd blir det inte heller en hållbar stadsutveckling. Vi vill investera i Uppsalas landsbygd. Landsbygden och staden är beroende av varandra. Att en fjärdedel av kommunens invånare bor på landsbygden ska märkas. Vi vill värna och utveckla de lokalsamhällen med unika kultur- och naturmiljöer som finns idag, vi vill arbeta för bevarandet av den produktiva jordbruksmarken och stödja lokala initiativ för hållbar landsbygdsutveckling. Vi vill göra de mindre tätorterna i Uppsala kommun till livskraftiga knutpunkter för medborgerlig och kommersiell service. Även här ska finnas ett bra utbud av skolor, kultur, fritid, vård och omsorg och idrott. För att stärka landsbygden ytterligare vill vi fortsatt prioritera bostadsbyggande, näringslivsutveckling i ett land-/stadsperspektiv, service och infrastruktur samt lokalt engagemang på landsbygden. För att möjliggöra klimatomställningen på landsbygden ska vi också stärka förutsättningarna för fungerande transporter för de boende på landsbygden, bland annat genom pendlarparkeringar, laddinfrastruktur, trafiksäkerhet och cykelbanor. En tillgänglig och prisvärd kollektivtrafik i hela Uppsala kommun är också viktig för en levande och klimatomställning hållbar landsbygd. Vi vill därför att regionen ser över zonindelningen för biljettpriser.

2.2 En idrottskommun för alla



Idrotten är viktig för att Uppsalaborna ska ges möjlighet att leva ett hälsosamt liv. Uppsalaborna ska både ha möjlighet att själva idrotta och inspireras av framgångsrika elitidrottare. Vi vill utveckla Uppsala som idrottskommun och värna idrotten som en del av vår gemensamma välfärd. Idrotten skapar och bidrar till ett brett folkligt engagemang och fungerar också som en sammanhållande kraft i kommunen. Idrottsrörelsen är samtidigt en viktig nyckel i arbetet för en bättre integration och gemenskap över generationsgränser. Vi har startat en historisk utbyggnad av idrottsanläggningar i Uppsala kommun. Under mandatperioden har den nya fotbollsarenan på Studenternas invigts och beslut om en ny ishall och eventarena i Gränby fattats.

Alla barn och unga ska ha rätt att delta i ett rikt föreningsliv oavsett föräldrarnas inkomst. Därför är det viktigt att avgifterna är låga, så att inte idrottsutövandet blir en klassfråga. Det ska inte heller finnas några barriärer, alla ska kunna delta oavsett kön, könsidentitet, ålder, etnicitet, religion, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Vi strävar efter ett föreningsliv utan fördomar och diskriminering, där barn och unga kan växa och utvecklas i en trygg miljö och där idrottsutövandet skapar lust och glädje. Där det är roligt att träna, tävla och röra sig – idrotten ska få oss att må bra. Det är ur den breda idrottsrörelsen som morgondagens elitidrottare växer fram.

Mycket av Uppsalabornas sportande och rörelse sker i naturen. Detta ska vi värna genom att utveckla och förvalta våra grönområden. Vi ska fortsätta att

satsa på flera utegym, såväl i stadens parker som på landsbygdens tätorter. Behovet av ytor för rekreation, lek och spontanidrott ska tillgodoses vid all nyproduktion av bostadsområden. I samverkan med idrottslivet och pensionärsföreningarna vill vi också fortsätta satsningen på idrott/fysisk aktivitet för äldre.

Uppsala behöver fler bad och alla barn måste lära sig simma. Det ska inte vara en klassfråga att lära sig simma. Därför ska det byggas nya bad och ersätta de som är gamla och uttjänta. Så snart som möjligt ska bygget av en ny badanläggning i Gränby starta. Men det räcker inte. Vi vill också gå vidare med planerna på ett centralt familjebad/äventyrsbad och bad i Gottsunda och vid Fyrishov, där det också föreslås ett utomhusbad.

2.3 Kultur och en meningsfull fritid för alla

Kulturen skapar mening i våra liv och därmed är en viktig del av den samhälleliga utvecklingen. Konsten och kulturen bidrar till att skapa en rikare kommun och ett rikare samhälle att leva i. Vi socialdemokrater ser kulturen som en viktig del av vår demokrati och välfärd. Vår målsättning är att alla som bor i Uppsala ska ha goda möjligheter att både utöva och uppleva kultur. Vi ska främja tillgången till kultur för alla som växer upp och lever i Uppsala och lägga grunden för en kommun präglad av kreativitet, bildning och innovationskraft. Våra övergripande målsättningar för kulturpolitiken i Uppsala är att tillvara nyfikenheten och lusten att skapa hos barn och unga, ge fler möjlighet att utveckla sin kreativitet och att Uppsala ska ha ett blomstrande kulturliv.

Möjligheterna för barn och unga i Uppsala kommun är att skapa och utveckla sin kreativitet behöver fortsätta öka. Det är bra för individens utveckling men främjar också ett livslångt engagemang och förebygger sociala problem. Satsningar på kultur- och fritidsverksamhet är viktiga sociala investeringar men också en viktig del i arbetet för att öka tryggheten och stärka folkhälsan i Uppsala. Kulturupplevelser bör vara en naturlig del av skoltiden. Barn och unga i grundskola och gymnasium i Uppsala ska ha goda möjligheter att ta del av teaterföreställningar, konstutställningar och andra kulturföreteelser under och efter skoltid. Kulturskolans verksamhet ska byggas ut och breddas så att verksamheten når fler barn oavsett socioekonomisk bakgrund i hela kommunen. Vi vill också att kommunen ska samverka med etablerade föreningar för att stärka deras utveckling. En kontinuerlig dialog bör därför fortsätta bedrivas med föreningar, skol- och fritidspersonal men också med socialtjänst och polis som en del i det förebyggande arbetet mot sociala problem.

Vi socialdemokrater vill att alla Uppsalabor oberoende socioekonomisk bakgrund ska ges jämlika möjligheter att utveckla sin kreativitet och delta i kulturverksamheter. Vi vill verka för fler mötesplatser, digitala som fysiska, i staden såväl som i våra tätorter på landsbygden. Vi vill stärka kultur- och föreningslivet i Uppsala och möjliggöra för fler Uppsalabor att engagera sig i det. Vi behöver arbeta med att kartlägga behov, inspirera och uppmuntra eldsjälar samt ge råd och stöd till etablerade och nya kulturföreningar. Kommunens olika aktörer ska fortsätta samverka för att underlätta för föreningslivet att utvecklas och uppmuntra fler till kreativitet. Samtidigt ska vi ställa krav på föreningarna. De ska kunna uppvisa tydliga ekonomiska redovisningar samt vila på demokratisk grund och motverka all form av diskriminering och extremism. Även studieförbunden spelar en viktig roll för den att den kulturella infrastrukturen och att det livslånga lärandet och skapandet i Uppsala kan fortsätta. Genom att förbättra samverkan mellan kommunen och studieförbunden och att i större utsträckning arbeta mot gemensamma mål kan kulturutvecklingen främjas ytterligare.

Biblioteken i Uppsala spelar en oerhört viktig roll och bör fortsätta utvecklas till mer demokratiska mötesplatser med förbättrad tillgänglighet och öppettider. Det läsfrämjande uppdraget hos biblioteken ska utvecklas i former av ett mer uppsökande arbetssätt i samverkan med föreningslivet. Att verka för att nå ut brett med det läsfrämjande arbetet är en självklarhet för oss socialdemokrater. Vill utveckla både fasta och mobila biblioteksresurser med sikte på dagens och morgondagens Uppsalabors behov. Uppsala kommun spelar i högsta grad en central roll för att stödja eldsjälar och att erbjuda stöd till läsfrämjande verksamhet på arbetsplatser, i föreningslokaler och i bostadsområden runtomkring i Uppsala.

Vi socialdemokrater vill stärka Uppsala som kulturkommun. Uppsala ska kännetecknas av ett vitalt kulturliv som ligger före, spänner bågen och sticker ut hakan. Med starka kulturinstitutioner som jobbar aktivt för att nå nya målgrupper och ett vitalt och nyskapande fritt kulturliv blir Uppsala än mer intressant för såväl de som bor och verkar här som för de som är här på besök. Kulturinstitutioner och verksamhet ska inte kännetecknas av socioekonomiska starka grupper utan av alla och därför är utökad tillgänglighet en prioritet för vår kulturpolitik. Vi vill att konsten ska utgöra en större del av Uppsalabornas liv. Dels genom att utveckla ny offentlig konst i stadsdelar och i tätorterna på landsbygden men också genom att se till att det finns levande kulturmötesplatser såsom samlings- och kulturlokaler. Vi har bland annat fattat beslut om att kommunen ska ansöka om att bli europeisk kulturhuvudstad år 2029. Målet med ansökan är att ge kulturen en central

plats i en historisk utveckling av staden. Vi vill även fortsätta utveckla Uppsala konstmuseum och centrumet för Uppsalas historia.

2.4 Ett levande folkstyre

Uppsala kommun är en demokratisk organisation som på medborgarnas mandat styr och leder utvecklingen framåt. Kommunen som organisation består av nämnder, styrelser, förvaltningar och bolag. Kommunen har också ett stort ansvar som arbetsgivare. För oss socialdemokrater utgår politiken alltid från medborgarna. Folkvalda politiker styr arbetet i kommunen och utvecklar det tillsammans med tjänstepersoner inom de kommunala förvaltningarna. Politiken ska sätta tydliga ramar och styr kommunens utveckling utifrån det mandat de givits av Uppsalaborna. Vi vill dock även stärka möjligheterna för Uppsalabor att påverka kommunen mellan val genom utvecklade former för medborgardialog och inflytande.

För att bygga ett levande Uppsala vill vi socialdemokrater:

- Lyfta fram landsbygdens potential och särskilda förutsättningar i all samhällsplanering.
- Utveckla formerna för demokratiskt inflytande och medborgarbudget samt pröva att införa landsbygdsråd.
- Utveckla de mindre tätorterna till livskraftiga knutpunkter för medborgerlig och kommersiell service.
- Stärka förutsättningarna för fungerande transporter för de boende på landsbygden, bland annat genom pendlarparkeringar, laddinfrastruktur, trafiksäkerhet och cykelbanor.
- Att avgifterna till kultur-, idrott och fritidsaktiviteter ska hållas låga så att alla har möjlighet att delta.
- Att tjejer och killar kan utöva idrott och kultur på lika villkor.
- Att idrott ska bygga på lek, spontanitet och gemenskap, men också ge möjlighet till elitsatsningar.
- Fortsätta satsningarna på arenor och idrottsanläggningar.
- Bredda kultur-, idrott och fritidsverksamheten och så att alla uppsalabor, oberoende av socioekonomisk bakgrund, ska ha tillgång till kommunens verksamhet.
- att regionen ser över zonindelningen för biljettpriser.
- Öka tillgängligheten till fysiska och digitala bibliotekstjänster så att de blir mer tillgängliga utanför centrala Uppsala genom exempelvis meröppna bibliotek, bokbussar och e-tjänster.
- Göra särskilda satsningar på barn och ungas läsning.

- Prioritera barn och ungas fritid och erbjuda gratis lovaktiviteter och en ökad kvalitet i fritidsverksamheter i samverkan med civila samhället, akademi och näringslivet med ett särskilt fokus på allaktivitetshusen.
- Tillsammans med akademien införa ett science center i syfte att öka intresset för naturvetenskap och teknik och synliggöra och stimulera den forskning och innovation som sker i Uppsala.
- Utveckla formerna för medborgardialog och inflytande.

3. Vi bygger ett Uppsala som är starkt och hållbart



Det viktigaste för Uppsalas välfärd, trygghet och sammanhållning är att få fler människor i arbete. Att ha ett jobb är en stor och central del av livet. Arbete ger en egen inkomst, utveckling och gemenskap med andra. Att arbeta och nå egen försörjning ger självförtroende och de som arbetar blir också viktiga förebilder för unga i sin omgivning. Att kunna försörja sig själv och bidra med sitt arbete är därför grunden för ett starkt och jämlikt samhälle som håller ihop, där alla behövs och kan försörja sig själva men också bidra till det gemensamma. Vår övergripande politiska prioritering är full sysselsättning. Samtidigt vet vi hur avgörande goda arbetsvillkor är för att människor ska klara arbetslivets prövningar i längden och få ett bra liv. Det handlar om makt och inflytande på arbetsplatsen samt om arbetets organisering och tyngd.

Uppsalas två universitet, vårt universitetssjukhus, myndigheterna, alla framtidsinriktade företag och inte minst vår kreativa miljö och strategiska läge i Sveriges största arbetsmarknadsregion gör att fler söker sig hit. Uppsala växer och förutsättningarna för att fortsätta utveckla vår kommun är goda. Men samtidigt står vi inför stora utmaningar. Pandemin har på mycket kort tid förändrat förutsättningarna för arbetsmarknaden i hela världen. Krisens

påverkan på näringslivet lokalt, nationellt och internationellt är svår att överblicka. Efter pandemin vill vi satsa på utbildning, omställning och jobb för att stärka människor och hela samhället att utvecklas i takt med förändrade förutsättningar.

Arbetslöshet innebär stora svårigheter för den enskilde, men följden blir också en stor utmaning för hela samhället. Att människor inte har jobb göder otrygghet och brottslighet och det tär på resurserna till vården och nödvändiga framtidsinvesteringar. För att motverka arbetslösheten och få fler i jobb vill vi se ytterligare åtgärder för att på allvar trycka tillbaka arbetslösheten.

För att kunna skapa fler arbetstillfällen krävs också att det finns både bostäder för människor att bo i och lokaler för företag att växa och utvecklas på. I Uppsala finns en stor efterfrågan på arbetskraft men problem med att säkerställa kompetensförsörjning inom flera branscher, inom näringslivet såväl som i kommunens egna verksamheter. I Uppsala finns en bredd av entreprenörer och innovationsdrivna företag med stora möjligheter till utveckling. Den kompetens och potential till utveckling som finns inom dessa måste tillvaratas på ett bättre sätt. Många studenter väljer att lämna Uppsala efter avslutade studier. Därför behövs också åtgärder för att koppla samman studenter med lokala arbetsgivare och näringsliv och se till att fler påbörjar eller fortsätter sitt yrkesverksamma liv i Uppsala. Detta är också nära kopplat till arbetet för bättre pendlingsmöjligheter, tillgång till bostäder och en attraktiv stad. Goda möjligheter att jobba på landsbygden är en del av detta.

3.1 Näringspolitik och kompetens för nya jobb

En viktig del i att fler ska komma i arbete är att det finns människor som vågar och vill utveckla nya företag. I Uppsala finns en växande andel små företag med stor potential. Den potentialen måste tillvaratas. Sveriges företag behöver ligga i världstoppen för digitaliseringen för att stärka sin konkurrenskraft. Därför behöver internationellt konkurrenskraftiga forsknings- och innovationsmiljöer stärkas. Uppsala har ett unikt läge och en attraktiv plats i huvudstadsregionen genom närheten till både Arlanda och Stockholm. Uppsala är också ett av Sveriges prioriterade områden i satsningen på nya hållbara städer och stadsdelar. Satsningen är en mångmiljardinvestering med fokus på att utveckla hållbarhet i framkant, innovation och nyskapande. Detta gör att det finns stora möjligheter för näringsliv, fler bostäder och fler arbetstillfällen att växa fram i vår kommun. Därför vill vi förbättra förutsättningarna för företag att växa och etableras här. Vi ska än mer stärka samarbetet mellan kommunen, universiteten, det lokala näringslivet och andra lokala aktörer för att skapa fler och bättre

förutsättningar för fler och växande företag i vår kommun. Vi ska också öka tillgången av lokaler och mark för våra nya och växande företag. För att företag ska kunna visa upp sina innovationer och attrahera investeringar vill vi etablera ett showroom i kommunen.

Ett hinder för att det lokala näringslivet i Uppsala ska kunna växa är bland annat utmaningar med kompetensförsörjningen. Vi behöver se till att det finns ett starkt, näringsliv med en stor bredd samtidigt som de offentliga arbetsgivarna kan anställa fler. I samverkan med näringslivet ska kommunen verka för att utöka antalet praktikplatser för studenter. På så sätt skapas en språngbräda mellan Uppsalas universitet och arbetsmarknaden.

Arbetsmarknaden ser idag annorlunda ut än vad den gjorde för bara några år sedan och kräver mer av oss. Tiden är förbi då en kunde utbilda sig som ung och sedan ägna sig åt ett och samma jobb resten av yrkeslivet. I Uppsala liksom hela Sverige står vi inför en stor utmaning när det gäller att möta det stora behovet av utbildad personal, inte minst inom välfärdens verksamheter. Samtidigt som många söker jobb finns det många branscher i Uppsala där det är svårt att hitta arbetskraft. Det gäller välfärden men även näringslivet där nya jobb växer fram. Matchningen behöver förbättras, genom bland annat bättre samverkan med fackförbund och branschorganisationer. Detta så att utbildningsutbud och behoven av utbildad personal bättre möter varandra. Samtidigt ska också kommunens utbud av utbildning bättre styras mot behoven på arbetsmarknaden. Detta i kombination med fortsatta satsningar på yrkesutbildning och möjligheter till omställning behövs för att fler Uppsalabor ska få jobb. Kommunen ska också bättre synliggöra de goda möjligheter till jobb som en yrkesutbildning ger.

Kommunen ska vara redo att utföra arbete som tidigare gjorts av Arbetsförmedlingen där det leder till att fler Uppsalabor kommer i jobb. God kvalitet i vuxenutbildningen är ytterligare ett sätt att öka matchningsmöjligheterna när efterfrågan på arbetskraft ökar i andra branscher än tidigare. Samtidigt finns stora grupper med svagare anknytning till arbetsmarknaden såsom utrikes födda kvinnor, äldre, personer med funktionsnedsättning och personer utan gymnasieutbildning. Dessa grupper drabbas ofta snabbare och hårdare än många andra grupper vid högre arbetslöshet. En stor andel av dem arbetar dessutom i näringar som har påverkats kraftigt av pandemin. Den uppsökande verksamheten för de som inte självmant söker sig till arbetsmarknaden ska utökas.

Långtidsarbetslösa behöver ofta utbildning för att komma tillbaka i arbete. Därför ska möjligheterna för dem att bli utbildade öka. Satsningarna som

gjorts på extratjänster för att fler ska få ett första steg in på arbetsmarknaden behöver fortsätta, men också utvecklas för att möta bland annat långtidsarbetslösheten. Fler liknande satsningar bör utvecklas. De med psykisk ohälsa, funktionsnedsättning eller andra svårigheter ska få särskilt stöd och vägledning.

Det kommer att finnas behov av att stödja personer som inte kan gå tillbaka till sina tidigare arbeten. Samtidigt kommer det att uppstå nya eller utökade behov inom branscher där det redan är brist på arbetskraft. Möjligheterna att ställa om sin karriär senare i livet behöver öka.

3.2 Alla som kan jobba ska jobba



Att kunna försörja sig själv och bidra med sitt arbete är grunden för ett starkt samhälle som håller ihop, där alla behövs och ska ges möjlighet att försörja sig själva. Vår målsättning är att den lokala arbetsmarknaden i Uppsala ska utvecklas i takt med att Uppsala växer. Vårt mål är att skapa 2000 nya arbetstillfällen per år. Det kräver en utvecklad näringspolitik för fler jobb men också en aktiv arbetsmarknadspolitik som tar hänsyn till Uppsalabornas såväl som kommunens möjligheter och behov. Som en stor arbetsgivare har Uppsala kommun en viktig uppgift i detta. För att uppnå jämlikhet och jämställdhet behöver alla inkluderas.

En framgångsrik jobbpolitik är central även för att främja integration samt motverka otrygghet och segregation. Det kommer att kräva fler

utbildningsmöjligheter på alla nivåer, mer effektiv språkträning, bättre matchning samt validering av nyanländas kunskaper. Samarbetet mellan förvaltningar, handläggning och mottagning ska förbättras. En av de mest centrala delarna för att forma sitt liv är att kunna försörja sig själv och ges möjlighet att utvecklas och få vara i ett sammanhang. Vi behöver bli bättre på att snabbt sätta in åtgärder så att människor med försörjningsstöd får chansen att förbättra sin situation. Varje vecka som går i väntan på en arbetsmarknadsåtgärd är tid som hade kunnat användas bättre. Vi behöver bland annat utvidga vuxenutbildningen så att fler personer kan få den utbildning som krävs för att möta arbetsmarknadens behov. Alla arbetslösa ska ges en individuell bedömning, mötas av tydliga förväntningar och åtgärder av god kvalitet som skapar bästa möjliga förutsättningar för att etablera sig på arbetsmarknaden. Den som blir arbetslös ska möta tydliga krav och ett starkt stöd, inte fattigdom och hopplöshet.

Det är viktigt för jämställdheten, människor och välfärden i stort att fler utrikes födda kvinnor kan försörja sig. Även den som inte har utbildning eller har yrkesarbetat har ofta kunskaper och färdigheter som behövs i samhället. Den uppsökande verksamheten för de som inte självmant söker sig till arbetsmarknaden ska utökas. SFI ska fortsätta stärkas och det ska finnas bra stöd och tydliga förväntningar på de som deltar. Det ska vara ett krav för ekonomiskt stöd om bristande kunskaper i svenska är det som hindrar en från att få jobb. Möjligheter där arbete eller praktik kombineras med språkundervisning ska utökas. Kommunen ska genom jobb- och utbildningscenter och andra riktade insatser ha en lokal närvaro där det behövs och jobba i samverkan med andra aktörer för att fånga upp dem som behöver stöd i tidigt skede och nå ut med uppsökande verksamheter mot grupper som står långt från arbetsmarknaden.

För att alla unga ska komma i arbete finns det mer att göra. Insatser för att alla ska klara gymnasieutbildning samt en tidig kontakt med arbetslivet underlättar ett framtida inträde på arbetsmarknaden. Därför ska vi fortsätta med det framgångsrika arbetet att erbjuda unga feriearbeten. Unga som varken studerar eller arbetar kräver ett aktivt fokus. Vår målsättning är att ingen under 25 år ska behöva uppbära försörjningsstöd.

Personer som trots stora insatser inte kan få arbete på den ordinarie arbetsmarknaden ska erbjudas möjlighet att få anställning med lönestöd och villkor enligt kollektivavtal. För att möjliggöra detta krävs fler individuellt utformade insatser. Många av de personer som idag har svårt att få jobb kan bidra genom att avlasta befintlig personal med kringuppgifter. Även sociala företag och andra delar av den sociala ekonomin kan bidra till fler

arbetstillfällen. Vi vill därför att kommunen ska underlätta och stötta framväxten av såväl kooperativ som sociala företag. Vi vill göra det lättare både att starta eget och att starta företag tillsammans. Även civilsamhällets kraft ska tillvaratas i arbetet för att få fler i jobb. En viktig del i detta är stöd till föreningar som minskar avståndet mellan de står långt från arbetsmarknaden med de som arbetar. Stödet till föreningarna ska utvärderas och utvecklas utifrån detta syfte.

3.3 Alla jobb ska vara trygga jobb

Arbetet har en central plats i våra liv. Vi ägnar det en stor del av vår vakna tid, och i bästa fall ger arbetet glädje och syfte åt dagen. Känslan av att göra nytta och vara en del av något större är för de flesta ett behov. Verkligheten kan dock vara en annan. Många upplever att de går till ett arbete som inte ger mening, i många fall leder arbetet rentav till sjukdom och olyckor. Därför är goda arbetsvillkor en mycket viktig fråga. Ytterst är det politiken som beslutar om hur samhället ska formas för att medborgarna ska kunna må bra på jobbet.

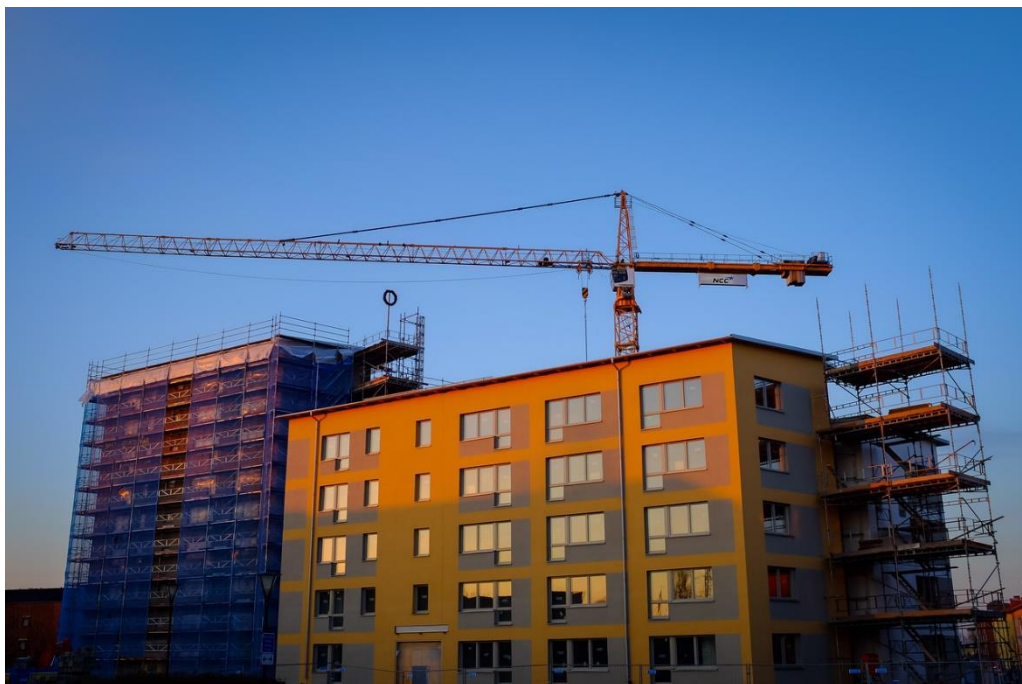
Trots att Sverige är ett av världens mest jämställda länder är arbetsmarknaden långt ifrån jämställd. Sysselsättningen bland kvinnor är lägre än sysselsättningen bland män och kvinnor har lägre löner än män. Medan ett heltidsarbete är en självklarhet för de flesta män tvingas fortfarande många kvinnor acceptera ett deltidsarbete och en lön som det inte går att försörja sig på. Det resulterar också i lägre pension och lägre ersättningsnivåer för kvinnor. För oss socialdemokrater är det självklart att verka för jämställda löner och arbetsvillkor i kommunen.

Heltidsarbete ska vara norm på hela arbetsmarknaden och Uppsala kommun ska vara ett föredöme som arbetsgivare. Därför ska heltidsarbete vara en norm för alla anställda inom Uppsala kommun och kommunen måste tillsammans med de fackliga organisationerna systematiskt arbeta med att förändra organisation, arbetstider och sysselsättningsgrader. Vi vill även ställa krav på heltidsarbete som norm vid upphandlingar så att rätten till heltid kan gälla i all skattefinansierad verksamhet.

Att ersätta ofrivilliga deltidsanställningar med delade turer eller andra åtgärder som försämrar arbetsvillkoren är ingen lösning. Vi har därför tagit initiativ till att helt ta bort delade turer inom bland annat äldreomsorgen. Idag är det också många medarbetare som inte orkar jobba heltid på grund av brister i arbetsmiljön. Därför måste vi satsa på en bättre arbetsmiljö genom fler kollegor, arbetskläder och bra lokaler.

Arbetskläder är en jämställdhetsfråga. Vi socialdemokrater kommer att verka för att kvinnor och män som jobbar i offentlig sektor har jämställd tillgång till arbetskläder och arbetsskor. Vi har redan tagit stora steg mot detta inom vård och omsorg. För oss socialdemokrater är en god arbetsmiljö en förutsättning för ett hållbart arbetsliv. För att utveckla verksamheten på bästa sätt behöver vi kunna tillvarata personalens engagemang och kompetens.

3.4 Alla ska ha råd med en bra bostad



Uppsala växer och vi blir allt fler Uppsalabor. Fler bostäder är centralt i en socialdemokratisk jobb- och välfärdsolitik, för rörligheten på arbetsmarknaden och för att minska klyftorna mellan människor. För att skapa fler jobb i Uppsala och öka bostadsbyggandet krävs en aktiv bostadspolitik, en långsiktig strategi för markförsörjning för våra företag samt en effektiv handläggning av detaljplaner och bygglov.

Alla Uppsalabor ska ha möjlighet att leva i bra bostäder till rimliga kostnader. Vårt mål är att ingen i Uppsala ska behöva leva i hemlöshet. Vi vill att alla bostadsområden ska vara attraktiva att bo i. Det ställer krav på blandad bebyggelse i alla delar av kommunen, såväl i staden som i våra tätorter på landsbygden. Det är glädjande att byggtakten nu ökar och att över 3000 nya bostäder växer fram i Uppsala varje år. Trots detta finns fortfarande många unga som väntar på att få sitt första egna hem och familjer som behöver större bostäder. Idag är kostnaderna för nya bostäder ofta högre än vad

många har råd med. Vi vill fortsätta bygga fler bostäder för att mota bort bostadsbristen samtidigt som vi ska se till att bostäder av olika form och pris byggs över hela vår kommun. Vi vill också utnyttja befintligt bostadsbestånd mer effektivt genom att fortsätta att skapa fler och nya innovativa boendelösningar.

För att bygga ett starkt och hållbart Uppsala vill vi socialdemokrater:

- Utöka möjligheter att både studera och jobba, samt fortsätta satsningar på yrkesutbildning – bättre matchning och fler nya jobb genom ökat samarbete med fackföreningar och näringsliv
- Sätta fokus på att fler ska gå från försörjningsstöd till jobb. Genom en aktiv arbetsmarknadspolitik, uppsökande arbete och riktade satsningar ska vi nå de som står långt från arbetsmarknaden och minska långtidsarbetslösheten.
- Bygga vidare på satsningen med jobb- och utbildningscentrum i olika stadsdelar för att på så sätt lyckas bättre med uppsökande verksamhet för att nå grupper med stora behov.
- Etablera ett showroom där företag kan visa upp sina innovationer i syfte att inspirera till fler lokalknutna innovationer, attrahera till investeringar samt utbilda barn- och ungdomar.
- Fortsatt arbete med satsningar på sommarjobb och på utbildning och praktik för att unga ska ta steget in på arbetsmarknaden. Ingen under 25 ska behöva leva på försörjningsstöd.
- Språkutbildning, validering och uppsökande arbete ska stärkas för att fler ska få jobb. Politiken ska präglas av både tydliga förväntningar och bra stöd för att fler ska nå vägen till ett eget jobb.
- Alla jobb ska vara trygga jobb. Vi ska främja avtalsenliga löner, kollektivavtal och god arbetsmiljö.
- Upprätthålla en hög byggtakt.
- Använda investeringsstöd eller andra åtgärder för att bygga fler bostäder till lägre boendekostnader. Alla ska ha råd med en bra bostad till rimlig kostnad.
- Verka för att ingen Uppsalabo ska behöva leva i hemlöshet.

4. Vi bygger ett Uppsala som tar ansvar för miljö och klimat



Socialdemokraterna vill skapa framtidens Uppsala. Vi ser behovet av att förvalta vår kommuns unika värden samtidigt som Uppsala är i ständig utveckling. Vi ska alltid ta ansvar för det kretslopp och stora nätverk av människor, organisationer, infrastruktur, varor och tjänster vår kommun utgör och är en del av. Uppsala har förutsättningarna att fortsätta vara en förebild för andra städer inom arbetet mot fossilfrihet och att ta ansvar för miljö och klimat. Vi ska därför fortsätta arbetet med Agenda 2030 för att uppfylla Sveriges och FN:s ambitiösa mål för hållbar utveckling. Vår politik grundar sig i strävan efter ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart samhälle. En hållbar utveckling där vi tar ansvar för miljö och klimat är oerhört viktigt för att kunna säkra en god framtid för våra barn. Vi ska bygga ett Uppsala som generationer av Uppsalabor kan leva och växa i. Vi ska bidra till att Sverige uppnår Parisavtalet. Målet vi strävar efter lokalt här i Uppsala är att vara klimatneutrala 2030 och klimatpositiva senast 2050.

I dag lever vi över planetens tillgångar och förutsättningar. Klimatförändringarna är på riktigt. Var och en av oss påverkas, men det är de mest utsatta i världen som drabbas hårdast. Världen blir allt varmare, glaciärer smälter och översvämningar plågar många länder. Konsekvenserna av extrema väderförhållanden syns också i Sverige och Uppsala genom skogsbränder, extremväder, översvämningar och sinande brunnar, något som

vi tillsammans med andra aktörer måste rusta oss bättre för att kunna möta. Hur vi bygger samhället för att hantera dagvatten är en nyckel till detta. Vi kommer att utveckla kunskap kring riskerna med både torka och skyfall, och planera staden smartare därefter. Samtidigt ska vi passa på att använda dagvattnet för att skapa vackra miljöer och ekologiska värden i vår stad – i form av dammar i våra parker, gröna tak och bidra till den biologiska mångfalden och ekosystemtjänster genom att kombinera vatten med planteringar och djurliv.

Världen har för lite tid för att städer och länder världen över ska uppfinna lösningarna på Agenda 2030-utmaningarna var och en för sig. Vi måste lära av varandra och se vår kommun som en del av världen. Uppsala är en global klimatledare redan idag, vilket intygats gång på gång bland annat genom utmärkelsen Världens klimatstad 2018 av WWF. Detta en position som måste förtjänas om och om igen genom handling men om vi orkar fortsätta att vara globala klimatledare och ligga i framkant så kommer det att innebära en positiv framtid för Uppsalaborna. Förutom att sätta Uppsala på världskartan och vara en föregångare i den hållbara omställningen kommer vi att locka resurser, näringsliv och kompetenser till Uppsala. Vi ska visa att det är här, i Uppsala, som vi gör verkstad av hållbarhetsvisioner och bygger en bättre framtid tillsammans. Vi ska bygga på våra styrkor och göra vårt bästa bidrag till den globala hållbarhetsrörelsen. Vägen till en hållbar framtid är inte en tävling – vi ska inte vinna över resten av världen, vi ska leda världen.

Vi vill vara kommunen som visar vägen för en hållbar samhällsutveckling både i staden och på landsbygden. Alla har ett ansvar att lösa klimatkrisen, men ansvaret kan inte vältras över på enskilda. Det krävs tydliga prioriteringar, investeringar och fortsatt utveckling. Möjligheten att ställa om är ojämnt fördelad. De som står för de största utsläppen, och har bäst förutsättningar bör också åläggas det största ansvaret. Hela Sverige och i synnerlighet Uppsala har goda förutsättningar att vara pådrivande och leverera de innovationer som världen efterfrågar. Tillväxt, välfärd och klimatomställning är inte bara förenliga med varandra, utan även varandras förutsättningar. Vi stärker vår konkurrenskraft, jobb och resurserna till välfärden genom att leda omställningen.

Fler jobb ska bli gröna jobb, i nya och i befintliga verksamheter. En aktiv miljö- och klimatpolitik är en politik för framtidens jobb och därmed för framtidens välfärd. Investeringar i ny effektiv miljö- och klimativänlig teknik stärker vår konkurrenskraft, skapar nya företag och arbetstillfällen samt öppnar nya möjligheter för handeln, ekonomin och tillväxten. Uppsala ska tillsammans med akademi och näringsliv gå före i den hållbara omställningen

och skapa bättre förutsättningar för våra företag att utveckla ny teknik med miljöprofil. Förnybara bränslen och energianvändning, Uppsalas fjärrvärmenät och de olika närvärmenäten i kommunens tätorter är en stor tillgång. Vi socialdemokrater är positiva till en fortsatt utbyggnad av detta. För att maximera miljönyttan vill vi att kommunen ska verka för en cirkulär ekonomi och att avfallsinsamlingen förbättras. I kommunens inköp av mat och produkter ska vi efterfråga och värdesätta miljövänlig och klimatsmart mat.

En stor utmaning framöver är att ställa om elproduktionen och elanvändandet. Därför ska vi sträva efter att kommunens egen energianvändning ska vara förnyelsebar. En långsiktig målsättning är att kommunens verksamheter ska vara självförsörjande på förnyelsebar el. Det gynnar både miljön och kommunens ekonomi. För att uppnå den potential som finns i en smartare energianvändning krävs också att kommunen strävar efter att välja energieffektiva byggnader, fordon och teknik i sina verksamheter. Vi vill ställa krav på energieffektivisering i såväl ny som gammal bebyggelse.

Vi ska ha en aktiv energi- och klimatrådgivning. Kommunen ska vara ett föredöme men utan Uppsalabornas egna insatser kan vi inte ställa om Uppsala. Vi vill att kommunen ska verka för att främja hållbara vanor hos Uppsalaborna genom att erbjuda energi- och klimatrådgivning. Det kan handla om att inspirera till egen energiproduktion, underlätta för hållbara resor och att uppmuntra till en medveten konsumtion. Det ska vara lätt att göra rätt.

I Uppsala ska vi fortsätta att arbeta tillsammans för omställningen – näringsliv, akademi, civilsamhälle och det offentliga. Vi ska fortsätta vårt arbete med Uppsala klimatprotokoll, vårt samarbete med STUNS och med UIC.

4.1 En hållbar och växande stad

Uppsala växer med fler människor, företag, skolor och förskolor och bostäder. Genom att fortsätta utveckla vår stad och upprätthålla en hög byggtakt ska vi se till att minska bostadsbristen och bristen på lokaler för våra företag och service i kommunen. Uppsala ska vara en plats med ett levande stadsliv med närhet till service, kultur, nöjen och restauranger runtomkring i våra stadsdelar. I staden ska det vara lätt att röra sig till fots, på cykel eller med kollektivtrafik. När vi bygger ut Uppsala måste hållbarheten stå i centrum ur ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv. För att lyckas med det krävs ett nytänkande i stadsplaneringen. Det kan handla om att

hushålla med mark, merutnyttja redan gjorda investeringar i infrastruktur och om att prioritera bostäder och grönområden framför stora asfalterade ytor.

I staden ska Uppsalaborna också ha god tillgänglighet till rekreation med närhet till välskötta parker, friluftsområden och natur. När vår stad växer måste vi också se till att den görs tillgänglig för alla invånare. Vi ser att den ofrivilliga ensamheten breder ut sig, framförallt bland de äldre. Vi vill införa en matchningstjänst för ett delat boende i syfte att göra det lättare för de som vill hyra ut ett rum i sin bostad och samtidigt minska ensamheten. Vid planering av nya bostäder och bostadsområden ska stor hänsyn tas till människors behov av ytor för social samvaro, grönska, rekreation, fysisk aktivitet, lek, kultur - och föreningsverksamhet. Att bygga stad är inte bara att bygga hus och vägar. Vi bygger områden där människor i alla åldrar ska bo, leva och arbeta. Vi ska fortsätta att förbättra framkomligheten för våra barn och äldre som promenerar, skapa säkra cykelstråk för våra cyklister och montera upp ännu fler parkbänkar där man kan slå sig ned för att vila eller vänta på kompisen.

4.2 Hållbar infrastruktur



Investeringar i en hållbar infrastruktur är en förutsättning för att vi ska klara såväl befolkningsökning, tillväxt, kunna nå klimatmålen och bli fossilfri kommun. Vi socialdemokrater står bakom avtalet med staten om att bygga ut järnvägen till fyra spår mellan Uppsala och Stockholm samt ett nytt stationsläge i Bergsbrunna. Det måste gå att tågpendla mellan Uppsala och

Stockholm som idag till stora delar tillhör samma arbetsmarknadsregion. En ökad kapacitet på järnvägen gynnar inte bara Stockholm och Uppsala, utan stora delar av norra Sverige är också beroende av denna utbyggnad.

Vi behöver se till att minska bilberoendet för Uppsalas invånare genom att göra det enklare att välja andra färdmedel. Socialdemokraterna prioriteringar gång, cykel och kollektivtrafik framför biltrafik. Samtidigt vet vi att bilen är ett måste för många, inte minst för Uppsalas stora landsbygdsbefolkning. Därför ska bilen självklart förbli en möjlighet, med utbyggd laddinfrastruktur kan vi också göra biltrafiken mer miljömässigt hållbar. I våra nybyggda stadsdelar ska det finnas utrymme för bilpooler och andra mobilitetstjänster. Vi har målsättningen att Uppsala ska fortsätta vara Sveriges bästa cykelstad och sikta på att bli en av Europas bästa. För att lyckas med det krävs att vi prioriterar fler cykelvägar, förbättrad säkerhet och bättre framkomlighet för cyklister när vi planerar och bygger ut Uppsala. Detta gäller såväl i staden som på landsbygden.

Resandet med kollektivtrafiken har minskat under pandemin. För att få uppsalaborna att åter hitta tillbaka till kollektivtrafiken är det viktigare än någonsin att den fungerar som den ska. Vi har tagit ställning för att staden behöver en ny kapacitetsstark kollektivtrafik i form av en modern spårväg i de södra delarna.

Den mest tidsbesparande och miljövänliga resan är den som inte behöver göras alls. Vår vision är en "15-minutersstad" där all service man behöver finns inom 15 minuters räckhåll. Digitalisering och it-redskap stärker också möjligheten att leva och arbeta i hela kommunen oavsett var ens arbetsplats ligger. Distansarbete ska möjliggöras för fler. Digitaliseringen av välfärdstjänster och myndighetskontakter ska fortsätta och kvalitetssäkras, och den digitala klyftan mellan grupper och generationer ska slutas.

Den biologiska mångfalden är en förutsättning för mänskligt liv. Fungerande ekosystem ger ökat skydd till skördar, pollinering av växter, mat från haven, rent dricksvatten och de bidrar till ett stabilt klimat. Genom klimatstörningarna hotar artutrotningen att skena utom all kontroll. Det är en uppgift som hela mänskligheten måste lösa. För detta behövs tydliga regler för bevarande av särskilt känsliga naturmiljöer, ett hållbart jordbruk och fiske, och att skogsnäringen också skapar miljö- och klimatnytta. Vi ska öka ambitionerna för en bättre havsmiljö med avsevärt lägre förekomst av mikroplaster, minskad övergödning och för att fasa ut PFAS och andra farliga kemikalier.

4.3 Slut kretsloppen

För att framtidens samhälle ska hålla ihop behöver vi tänka mer cirkulärt. Det betyder att vi behöver sluta kretsloppen i samhället, i allt från näringsämnen till material, för att minska läckaget av näringsämnen som övergöder Östersjön, och för att minska behovet av att slänga använda prylar på soptippar där de inte kan återvinnas. Biogas är ett perfekt exempel på denna cirkulära framtid, där vi är långt framme redan idag. Matavfallet från Uppsalaborna omvandlar vi till biogas och biogödsel, biogasen används för att driva regionens bussar och biogödseln går tillbaka till jordbruket för att producera mer mat.

Vätgas brukar kallas framtidens schweiziska armékniv på grund av den mångfald av olika nyttor som den kan utföra i samhället. Att vätgasen, som lämpligen produceras av solenergi, kan användas som drivmedel till bilar är väl känt. Men den kan också användas för att till exempel producera miljövänligt gödsel till jordbruket, binda koldioxid och skapa bränslen eller produkter, och som reservkraft för att producera elektricitet vid brister i elnätet. Uppsala har unika förutsättningar för att utveckla vätgasen till dess största bidrag och på ett sätt som skulle sätta Uppsala på kartan både inom och utanför Sveriges gränser.

Det finns fortfarande en stor potential i att återvinna en större del av de förpackningar som hushållen använder. Men istället för att kräva att Uppsalaborna ska resa med avfallet och krångla in sina förpackningar i återvinningsstationerna vill ta tjänsten hem till Uppsalaborna och göra det lättare att göra rätt. Vi vill införa fastighetsnära hämtning av avfall, dvs att vi hämtar förpackningarna hemma hos Uppsalaborna. Vi kommer också att fortsätta att utveckla klimatsmarta val när det kommer till mat i den offentliga verksamhet som vi styr över.

4.4 Bygga för framtiden

Vi ska arbeta för att öka andelen återvunna material i byggnation. Trä binder koldioxid och har ett mycket bättre klimatavtryck jämfört med stål och betong – vi ska därför fortsätta på den inslagna vägen att ha trä och andra klimatvänliga material som norm i byggnation. All betong och stål ska vara klimatkompenserad på kort sikt och klimatneutral på längre sikt. När vi bygger nya områden ska vi samtidigt se till att bidra till att stärka naturens biologiska mångfald och inneboende motståndskraft mot extremväder. Det kan till exempel handla om materialval eller hur regnvatten kan uppehållas för att undvika översvämningar samtidigt som regnvattnet skapar livsmiljöer för växter och djur. Vi ska också vara varsamma med de stora värden som ligger i

befintlig skog och natur. Samtidigt som staden behöver plats för att växa ska vi spara rikligt med parker och grönområden för Uppsalaborna.

För att ta ansvar för miljö och klimat vill vi socialdemokrater:

- Säkerställa arbetet för att nå målen om klimatneutralitet 2030 och ett klimatpositivt Uppsala senast 2050.
- Utveckla det framgångsrika arbetet med Uppsala klimatprotokoll så att kommunen kan fortsätta att vara världsledande i klimatarbetet.
- Att trä eller andra klimatvänliga material ska vara norm inom byggnationer.
- Införa fastighetsnära avfallshämtning för att underlätta för medborgarna att sortera sitt avfall.
- Utnyttja Uppsalas unika förutsättningar och bidra till utvecklingen av vätagasen som framtidens drivmedel med mera.
- Förbättra framkomligheten i staden med gående, cyklister och kollektivtrafik som utgångspunkt.
- Möjliggöra för ökad solcellsinstallation på fastigheter som ägs av kommunen och kommunens bolag
- Underlätta övergången till förnybara bränslen genom fler laddstolpar och tankställen för biogas.
- Stärka digitaliseringen i syfte att öka distansarbetet samt möjliggöra att leva och arbeta i hela kommunen oavsett var ens arbetsplats befinner sig.
- Främja hållbara vanor och en uthållig resursanvändning genom ett aktivt informations- och påverkansarbete, en aktiv energi- och klimatrådgivning och en kommunal planering som gör de hållbara valen möjliga.
- Ta vara på de innovationer som digitaliseringen för med sig för att reformera hur vi reser och transporterar varor.
- Genomföra Uppsalapaketet med spårväg i Uppsala, ny pendelstation i Bergsbrunna och fyra järnvägsspår mellan Uppsala och Stockholm.
- Främja utökat och varierat byggande samt förbättra servicen i tätorterna.
- Öka tillgängligheten till parker och friluftsområden
- Lokaler för social samvaro och gemensamma ytor ska tillskapas i våra bostadsområden

5. Vi bygger en välfärd att lita på



Välfärden behöver bli mera behovsstyrd och mindre marknadsstyrd. Den ska utjämna skillnader och inriktas på människors behov. Den ska vara demokratiskt kontrollerad och ta vara på välfärdsarbetarnas kompetens. Byråkrati och administration ska minimeras. Idéburna verksamheter kan bidra till välfärden men marknadsexperiment och jakten på vinstutdelning hör inte hemma i välfärden. Resurser ska gå till just välfärden - inte till privata vinster.

Välfärden är vår tillsammans. Den ska finnas där för att vi i Uppsala ska kunna leva våra liv i trygg förvisning om att den finns där när vi som mest behöver den. Vi ska helt enkelt kunna lita på välfärden. Tillsammans skapar vi välfärden, alla ska bidra utifrån sin förmåga. Lika självklart ska alla kunna ta del utan välfärden på lika villkor, var och en utifrån sina behov. Detta skapar trygghet och framtidstro.

Allt fler uppsalabor får fira sin 100-årsdag. Det är ett styrkebesked för vårt samhälle, men det ställer också nya krav på oss. Vi blir också fler i Uppsala. Fler flyttar hit och nya barn föds. De kommande åren behöver vi både bygga ut och stärka vår välfärd.

Uppsalabornas liv skiljer sig åt. Mellan bostadsområden. Mellan utbildningsnivåer. Mellan kvinnor och män. Mellan människor med svenskklingande efternamn och de som flyttat hit från andra länder. De sociala och ekonomiska klyftorna visar sig i sämre hälsa, ofrihet och otrygghet. Detta är något vi som socialdemokrater aldrig kan acceptera. En stark generell välfärd är vårt främsta verktyg för att minska dessa orättvisa klyftor.

5.1 En äldrevänlig kommun

Vår politik tar sin utgångspunkt i att alla ska kunna leva ett aktivt och gott liv efter pensioneringen - oavsett om det handlar om deltagande i samhällsutvecklingen eller få hjälp från hemtjänsten. Det kan tänkas självklart men vi vet att så inte alltid är fallet. Vi vill förbättra äldres möjligheter att leva hälsosamma och oberoende liv med ökad delaktighet i samhällsfrågor. Uppsalas äldre ska ges möjlighet till träning, aktiviteter och samvaro. Uppsala är medlem i Världshälsoorganisationens (WHO) nätverk för äldrevänliga städer. Att bli en äldrevänlig stad är ett långsiktigt åtagande. För att fler äldre ska kunna leva hälsosamma och oberoende liv måste vi förbättra samhällsstödet med bra hälso- och sjukvårdstjänster. Vi behöver också se över och anpassa transporter och mobilitet, utveckla boendeformer och bygga fler bostäder för våra äldre, samtidigt som vi anpassar och tillgängliggör utomhusmiljöer, parker och byggnader. Vi vill också stärka tillgången till social samvaro och delaktighet i samhället för våra äldre. Äldrefrågorna måste genomsyra samtliga andra politikområden.

Många fallolyckor sker i äldres hem, ofta vid vardagliga sysslor som att byta glödlampor eller balansera i en brant källartrappa. För att förebygga onödiga benbrott och lidande vill vi införa en utvecklad fixartjänst i Uppsala. Denna tjänst ska underlätta för äldre att fortsätta bo kvar i sitt egna hem genom att stötta med små vardagliga hjälpinsatser. Detta ska inte sammanblandas med hemtjänst eller servicetjänst.

Coronapandemin visade med smärtsam tydlighet att äldreomsorgen inte prioriterats tillräckligt under decennier. Den sociala distanseringen slog obarmhärtigt mot våra äldre uppsalabor, med ensamhet och ökad psykisk ohälsa som följd. Den demografiska utvecklingen med en växande andel unga och äldre talar för att det kan bli svårt att rekrytera tillräckligt med personal inom vård och omsorg när konjunkturen väl vänder. Samtidigt har många av dessa yrken lyfts fram under coronapandemin som samhällsviktiga, vilket på sikt kan få betydelse för yrkenas status och underlätta kompetensförsörjningen. Vi har startat en kraftsamling för Uppsalas

äldreomsorg. Tillsammans med fackförbunden och pensionärsföreningarna vill vi skapa den stabila grund som krävs för att vi ska kunna leva livet – hela livet. Kraftsamlingen, som bland annat omfattar en stor satsning på högre bemanning utan delade turer, kompetensutveckling, fokus på mat och måltider, rustade lokaler och nya möbler, behöver fortsätta under kommande mandatperiod. För att inte stanna vid projekttänkande behöver vi fortsätta avsätta mer resurser till äldreomsorgen.

Flera personer kommer behöva vård och omsorg. Vi behöver stärka vårt rehabiliterande arbetssätt för att personer i behov av stöd ska kunna bibehålla funktioner i förlängningen kunna leva ett så fritt och oberoende liv som möjligt. Här finns stora möjligheter tack vare vår digitala utveckling. Digitalt stöd ska underlätta för personer, men aldrig ersätta den sociala samvaron. I takt med att vi lever längre insjuknar även fler personer i demenssjukdomar. Kommunen behöver stärka sin kompetens kring såväl bemötande som stöd och omsorg för dessa personer och deras närstående. Därför vill vi initiera ett samarbete med Uppsala universitet för att utveckla och utvärdera vårt arbete för att personer med demens ska leva ett gott liv.

Många uppsalabor vårdar en närstående. Kommunens anhörigstöd behöver utvecklas för att kunna möta fler och utforma stöder efter de behov som de anhöriga efterfrågar. Både när det kommer till individuellt stöd som gruppaktiviteter och föreläsningar. Barns och barnbarns perspektiv och behov behöver utredas för ett mer träffsäkert stöd.

5.2 Kvaliteten i välfärden är medarbetarnas arbetsmiljö

En viktig del i att säkerställa en bra omsorg av hög kvalitet är att se till att medarbetarna har bra arbetsvillkor och goda arbetsförhållanden. Kommunen har arbetat med att stärka inflytandet och egenmakten inom omsorgen tillsammans med de som berörs utvecklat våra omsorgsinsatser. Vi vill nu intensifiera arbetet för att bibehålla och utveckla kvaliteten i omsorgen i takt med att fler kommer att vara i behov av den. Kvalitet ska inte kompromissas bort till förmån för kvantiteten. Fackförbundens roll är självklar när det kommer till att identifiera och prioritera förstärkningar inom välfärden. Det kräver att vi även framöver investerar i vår personal, löser rekryteringsbehoven och tillför resurser till välfärden. Vi behöver fortsätta att höja grundbemanningen inom omsorgen. Samtidigt innebär fler medarbetare att vi behöver rekrytera fler ledare som kan säkerställa en god arbetsmiljö. Inom omsorgen är det för få ledare, vilket gör att medarbetare inte får tillräckligt stöd i sitt arbete. Vi har infört ett riktmärke om 30 medarbetare per

chef i kommunen. Under kommande mandatperiod behöver vi tillsätta resurser för att kunna rekrytera fler ledare.

5.3 Oberoende och delaktighet

Alla Uppsalabor ska kunna leva fria och oberoende liv oavsett om man har en funktionsnedsättning eller inte. Kommunen ska erbjuda LSS-insatser till de som är i behov av det. Fler LSS-bostäder ska byggas och möjligheterna till en meningsfull fritid ska stärkas. Boenden ska ges möjlighet att påverka när personal ska anställas på LSS-boenden. Arbetet för att förbättra situationen för personer med funktionsnedsättning ska inte heller endast reduceras till omsorgs- och stödverksamheter. Här måste vi arbeta aktivt för att bredda våra verksamheter. Våra offentliga rum och kommunens verksamheter ska vara tillgängliga för alla, oavsett funktionsnedsättning. Vi vet att tillgängligheten på många sätt behöver förbättras. Staden och hela kommunen behöver bli fysiskt mer tillgänglig men även möjligheten för alla att ta del av information behöver förbättras. Även möjligheterna för funktionsnedsatta att få ett arbete behöver förbättras, exempelvis genom subventionerade anställningar och genom att stärka daglig verksamhet.

5.4 Ordning och reda i ekonomi och upphandlingar

Välfärden är inte självklar. Våra resurser är begränsade, och vi behöver vara ansvarsfulla med våra gemensamma pengar. En trygg välfärd imorgon kräver en ansvarsfull ekonomisk politik idag. Hållbar ekonomisk politik, jobb och tillväxt är förutsättningar för att vi ska kunna bygga framtidens äldreboenden och förskolor. Det är också en förutsättning för att vi har ordentligt med personal som har bra arbetsvillkor för att skapa den goda välfärd som gör skillnad i människors vardag. Överskotten i ekonomin ska användas till att anställa mer personal i välfärden.

God ekonomisk hushållning, sunda finanser och att de som kan arbeta också arbetar är en förutsättning för att vi ska kunna utveckla välfärden och se till att kommunens verksamheter håller en hög kvalitet. Kommunens intäkter i form av skatter och avgifter ska vara tillräckliga för att kunna leverera en god gemensam välfärd. Vi ska samtidigt verka för att varje skattekrona används på ett ansvarsfullt sätt. En långsiktigt hållbar ekonomi med en ekonomisk buffert är nödvändigt för att kunna investera i morgondagens välfärd och bygga ut förskolor, skolor, äldreboenden, infrastrukturen samt kultur och idrott. Därför ska vi se till att hushålla med kommunens resurser samtidigt som vi gör nödvändiga investeringar för jobben, skolan och välfärden. Genom att förebygga sociala problem, minska segregationen och få fler Uppsalabor i studier eller arbete tar vi också bättre vara på människors egna resurser och drömmar.

Den digitala utvecklingen skapar nya förutsättningar för att utveckla den kommunala verksamheten och servicen till kommuninvånarna. Det kan handla om allt ifrån mer-öppna bibliotek till digitala inslag i undervisning och omsorg eller fler och smartare it-tjänster för den som bokar en lokal eller skickar in en ansökan. Uppsala ska vara en föregångskommun som tar vara på de möjligheter den digitala utvecklingen innebär. Det stärker också förutsättningarna att kunna utveckla stödet till de kommuninvånare som har liten tillgång till digitala resurser. Vi socialdemokrater kommer se till att kommunen på alla nivåer får en vass internkontroll och att tydliga åtgärder vidtas för att minimera riskerna för korruption och oegentligheter i all skattefinansierad verksamhet. För att få medborgarnas stöd och förtroende för en politik med höga ambitioner för jobben, skolan och välfärden i kommunen måste alla kunna lita på att det gemensamma bästa – inte egenintresset – står i fokus. Vi ska också ha nolltolerans mot välfärdsbrottslighet och bidragsbrott. Våra skattepengar ska gå till de som är i behov av samhällets stöd, inte till kriminella.

Varje år upphandlar kommunen varor och tjänster för miljardbelopp. Kommunen måste därför säkerställa att de gemensamma skattepengarna används på ett klokt sätt och att goda arbetsvillkor för de anställda upprätthålls, oavsett vem det är som driver verksamheten. Det är därför viktigt att kommunen ställer tydliga sociala och etiska krav i sina upphandlingar. Respekt för gällande kollektivavtal och den arbetsrättsliga lagstiftningen ska vara en självklar utgångspunkt för all upphandling. Uppföljningen och kontrollen av upphandlade verksamheter ska vara en självklar del av processen och vi kommer inte att tveka att avbryta avtalen med de som inte uppfyller sin del. Som Sveriges fjärde största kommun har Uppsala en stor potential att aktivt bidra i arbetet för klimatsmarta lösningar, mänskliga rättigheter och goda arbetsvillkor. Uppsala kommun är diplomerad som en Fairtrade City, vilket är ett resultat av samverkan mellan kommunen och andra lokala aktörer.

För att bygga en välfärd att lita på vill vi socialdemokrater:

- Inrätta ambulerande träffpunkter för äldre på landsbygden.
- Inrätta ett frivilligt hälsoprogram för seniorer.
- Utveckla en fixartjänst så att äldre kan få hjälp med vardagliga hjälpinsatser som kan leda till fallolyckor.
- Möjliggöra för sociala aktiviteter och gemensam matlagning för äldre i bostadsområdena.

- Möjliggöra för trygghetsboenden i hela kommunen.
- Öka kontinuiteten inom hemvården, införa ett maxantal gällande omsorgstagare/anställd.
- Fortsätta ställa krav på språkkunskaper för nyanställda inom äldreomsorgen och utveckla det språkstärkande arbetet för befintliga medarbetare.
- Införa en obligatorisk chefsutbildning inom omsorgen.
- Utveckla tryggheten för de äldre som bor hemma genom att utveckla trygghetslarm tillsammans med digitala trygghetslösningar.
- Att ensamhet och social otrygghet ska ses som ett biståndsbedömt behov för att få plats på ett särskilt boende.
- Utöka antalet seniorrestauranger på skolor.
- Fortsätta utveckla former för inflytande och egenmakt inom omsorgen.
- Bygga fler LSS-bostäder
- Att boende ska ges möjlighet att påverka när personal ska anställas på LSS-boenden.
- Ha ordning och reda i ekonomin och ta vara på digitaliseringens möjligheter
- Ställa krav på trygga jobb, respekt för mänskliga rättigheter och miljö i alla upphandlingar

6. Vi bygger Uppsala med kunskap



För oss socialdemokrater är förskolans och skolans uppdrag att stärka alla barn och elevers kunskapsutveckling och rusta dem till att bli demokratiska och ansvarstagande medborgare. Skolan ska ge varje elev möjlighet att lära och utvecklas till en självständig individ och lägga grunden till ett framtida meningsfullt arbete. Varje barn och elev måste utmanas från sin nivå – oavsett om det handlar om att få extra stöd i undervisningen eller att utmanas i sitt lärande. Ingen ska hållas tillbaka eller lämnas efter.

Under de senaste mandatperioderna har vi påbörjat den största utbyggnaden av grundskolor och förskolor i Uppsalas historia. Utöver detta har vi påbörjat ett arbete för att stärka de pedagogiska verksamheterna, minska barngrupperna i förskolan för att varje barn ska bli sedd, höja skolresultaten och förbättra arbetsmiljö för våra medarbetare i skolan. Vi har också påbörjat ett arbete för att förbättra läraryrkets status. Vi har stora rekryteringsutmaningar för lärare de kommande åren och vi behöver även fortsatt arbeta med att stärka läraryrkets attraktivitet.

Andelen som når gymnasiebehörighet har ökat, skolresultaten i Uppsala förbättras och fler förskolor och skolor har växt fram. Det är bra. Men det finns fortsatt problem med ojämlikhet inom skolan, då resultaten skiljer sig åt mellan olika skolor i olika delar av kommunen. Både vad gäller skolor i utsatta

områden, men även skolor på landsbygden. Under mandatperioden har vi därför satt ett extra fokus på likvärdigheten i skolan. Inget barn ska lämnas efter, alla ska få samma chanser.

Vi socialdemokrater ska fortsatt arbeta för en jämlik skola med kunskap i fokus. Skolresultaten och kunskapsutvecklingen i Uppsalas skolor ska förbättras genom att vi fortsatt arbetar för att minska klasser i de lägre årskurserna, skapa ordning och reda i klassrummen, investerar i våra lärare och ökar likvärdigheten mellan Uppsalas skolor.

Skolan har drabbats hårt under pandemin. Ungdomar från socioekonomiskt utsatta miljöer har drabbats särskilt hårt då eleverna förväntats ta ett större eget ansvar för lärandet när undervisningen delvis skett på distans. En lyckad skolgång med slutförd gymnasieutbildning är den tydligaste framgångsfaktorn för deltagande i arbets- och samhällslivet. Det gör att vi de närmaste åren måste satsa särskilt på den uppkomna undervisningsskulden. Samtidigt ska vi dra nytta av fördelarna med digitalisering i skolan, exempelvis för att få hemmasittare att delta i undervisningen på distans för att så småningom kunna komma tillbaka till skolan.

6.1 En jämlik skola utan vinstjakt

Den demokratiska kontrollen över skolan måste återtas. Elever ska inte vara kunder på en marknad. Syftet med vår gemensamt finansierade skola ska aldrig vara vinst. Vi socialdemokrater vill därför förbjuda vinstuttag ur skolan. Lagstiftningen ska ändras så att de skattemedel som vi gemensamt investerar i skolan också går till skolan, och att alla elevers skolgång säkras. Skolans pengar ska fördelas mer rättvist, utifrån det ansvar som skolorna faktiskt har. Elever ska kunna välja skola, men skolor ska inte kunna välja elever. En gemensam antagning i offentlig regi ska införas till alla skolor och kötid ska inte få vara ett urvalskriterium. Syskonförturen ska säkras så att familjer får en hållbar vardag. Oberoende skolinformation ska finnas tillgänglig inför skolvalen och glädjebetyg ska motverkas. Idéburna friskolor ska ges goda och långsiktiga förutsättningar att driva skolor, givet att de uppnår kvalitetskraven. Olämpliga aktörer ska inte få ta hand om och utbilda våra barn och unga. Ägar- och ledningsprövning ska skärpas så att pedagogisk omsorg, förskolor och skolor vare sig kan drivas eller ta emot resurser från aktörer med kopplingar till kriminalitet eller extremism.

Skolan ska verka för ett mer jämlikt samhälle och bryta segregationen genom att skapa skolmiljöer där barn och ungdomar med olika social och ekonomisk bakgrund får möjlighet att studera tillsammans och utveckla vänskap. Skolan ska aktivt bidra till att utjämna människors möjligheter i livet. Därför vill vi

socialdemokrater bryta skolsegregationen och verka för en socialt allsidig sammansättning av elever på våra skolor. Ett sätt att åstadkomma det kan vara genom att erbjuda attraktiva profiler på skolor i utsatta områden. För att skapa en trygg och jämlik förskola och skola i Uppsala vill vi också styra resurser till de förskolor och skolor som har störst behov.

6.2 Alla barn och elever ska nå kunskapsmålen

Varje barn ska mötas av höga förväntningar och en tro på att de kan lyckas. Kunskapskraven ska vara tydliga, betygssystemet rättvist och ordningsreglerna väl kända. Skolans uppdrag är att ge alla elever gedigna kunskaper, en demokratisk och social fostran och lust att vilja lära mer. Varje barn ska lära sig något nytt varje dag och ges möjlighet att växa som individ och på allra bästa sätt utvecklas kunskapsmässigt.

Vi ska ha höga förväntningar på eleverna och lära dem att ta eget ansvar – samtidigt som skolan och undervisningen ska anpassas efter varje elevs behov. Det gäller både de elever som är i behov av extra stöd såväl som de som behöver extra utmaningar i skolan. Barn med särskilda behov, exempelvis NPF-diagnoser, ska ha rätt till det stöd de behöver inom ramen för ordinarie undervisning men möjligheten att gå på resursskola om det behövs ska samtidigt förbättras. Elever som inte når kunskapsmålen ska erbjudas att gå lovskola och läxhjälp ska finnas på alla skolor.

Förskolan är starten på det livslånga lärandet. Förskolan ska kännetecknas av trygghet, lek och lärande. Vi vill fortsätta bygga ut förskolan för att minska barngruppernas storlek och för att säkerställa att barnet får en förskoleplats inom utsatt tid. Förskolans roll och kvalitet ska stärkas för att nå en mer likvärdig skolstart för alla barn. Barns ojämlika levnadsmiljöer skapar stora skillnader i deras utveckling. Förskolan kan på ett avgörande sätt kompensera dessa skillnader och utjämna uppväxtvillkor. Därför vill vi verka för att fler barn till utrikes födda föräldrar går på förskola och fritidshem, då skillnaderna i dag är stora. För att förbättra samverkan med föräldrar vill vi att förskolan också ska ha föräldraråd och när så behövs tolkstöd. En särskild utmaning är också att stärka varje barns språkliga kapital. För att främja läsning vill vi därför inrätta fler kapprumsbibliotek i våra förskolor.

Vi socialdemokrater vill också stärka tillgången till fritids. Fritidshemmen är viktiga för att alla barn ska ha en meningsfull fritid, för gemenskap men också för det jämlika lärandet. Vi vill att fritids ska riktas in mer mot lärande och därmed stärka alla barn och elevers kunskapsutveckling. För att åstadkomma det behöver vi ha fler fritidspedagoger. Vi vill öka andelen fritidspedagoger i

våra verksamheter och avser att påverka Uppsala universitet att starta upp ett grundlära­r­pro­gram med inriktning mot fritidshem.

Den psykiska ohälsan är ett växande samhällsproblem, inte minst bland unga, i Sverige. Att elever mår bra är en förutsättning för att de ska kunna stärkas i sin kunskapsutveckling. Skolan spelar en viktig roll i att i tid fånga upp de elever som visar tendenser till psykisk ohälsa. Därför vill vi stärka skolans hälsofrämjande arbete och tillgängligheten till elevhälsan. Även fritidsledare och fritidspedagoger i högstadieskolor kan fånga upp elever som mår dåligt.

Skolan ska erbjuda möjligheter för eleverna att i gemenskap med sina kamrater ta sin del av ansvaret för att skolan blir en stimulerande och trygg miljö, en skoltid att minnas med glädje. För att ta tillvara kraften och engagemanget hos Uppsalas elever och föräldrar vill vi införa möjligheten till lokala skolstyrelser och uppmuntra elevernas självorganisering i elevråd, elevkårer och elevföreningar. Skolan ska i sin undervisning och verksamhet vara en tydlig del i samhällets strävan efter att uppnå en demokratisk och hållbar utveckling.

6.3 Varje barn och elev ska mötas av en kunnig profession

Målet med skolan är att stärka våra elevers kunskapsutveckling. En avgörande del i stärkta kunskapsresultat är att varje elev ska mötas av en skicklig lärare med tid för eleven. Skolans personal är till för eleverna och ska ge dem de bästa förutsättningarna att utvecklas.

Vi vill att familjer och föräldrar ska känna sig trygga med att deras barn får möta kompetenta lärare i en trygg skolmiljö. Rekryteringsutmaningen till läraryrket gör att vi måste arbeta aktivt för att förbättra arbetssituationen för våra lärare. Vi behöver också göra det attraktivt att återvända till läraryrket. Vi behöver investera i våra lärare och verka för bättre arbetsmiljö, arbetsvillkor samt möjlighet till utveckling.

För att förbättra kunskapsresultaten i skolan krävs att många ambitiösa och duktiga studenter väljer att utbilda sig till lärare. Då ska det också löna sig att utbilda sig till och arbeta som lärare. Varje skola i Uppsala ska ha skicklig personal i skolan. Vi vill att personaltätheten i våra skolor ska öka och arbeta för att avlasta lärarna genom ett effektivt administrativt stöd och flera olika professioner. De skickligaste lärarna ska attraheras till skolor med lägst resultat.

Alla föräldrar ska känna sig trygga med att eleverna möts av kompetenta lärare i en trygg, stimulerande och lugn skolmiljö. Stök i klassrum och korridorer ska ersättas av trygghet och studiero. Personalen ska ha befogenheter att stoppa stök och kränkningar. Kunskap ska vara i fokus i klassrummen. Därför ska klassrum vara mobilfria under undervisningstid som huvudregel.

6.4 Skolans roll för arbetsmarknaden och hållbarhet

Förskolan och sen grundskolan är början på det livslånga lärandet och lägger grunden för varje individs liv. Dagens gymnasieskola står inför andra utmaningar än vad som gällde för bara några årtionden sedan. I dag krävs en gymnasieutbildning för att få ett jobb och för att klara sig i ett allt mer komplext och kunskapsintensivt samhälle.

Vi behöver rusta kommande generationer med en bredd av kunskap och uppmuntra till att unga också söker sig till olika gymnasieprogram. Det krävs också att mötet mellan skolan och det kommande arbetslivet förenklas och glappet mellan skola och vidareutbildning eller arbete förkortas. Skolan måste bli bättre på att ge eleverna arbetslivserfarenhet genom prao och utökad samverkan med arbetslivet. Kommunens skolor ska aktivt, tillsammans med elever och föräldrar, arbeta för fler praktikplatser. För att utveckla elevernas entreprenöriella förmåga samarbetar skolan med Ung Företagsamhet.

För att få fler unga att få upp ögonen för fler olika vägval och säkra arbetsgivarens behov av arbetskraft har vi påbörjat ett arbete för att stärka yrkesutbildningarnas attraktivitet. Det är ett arbete som vi ser ett behov av att fortsätta med även framöver. Vi vill arbeta för att fler unga ska få möjlighet att förena lärandet i skolan med att möta arbetsgivare och fackliga organisationer under skoltiden.

Skolans roll för att främja hållbarhet är också viktig. För att Uppsala ska kunna vara en ledande kommun i världen och uppfylla Sveriges och FN:s globala mål genom Agenda 2030 för hållbar utveckling och klimatarbete måste kommunen ha stöd av Uppsalabornas egna insatser. Det förutsätter ett aktivt informations- och påverkansarbete som främjar hållbara vanor. Där kan skolan, från förskola, fritids och till gymnasieskolan spela en avgörande roll genom att utbildningen genomsyras av perspektivet hållbar utveckling. Kommunen måste här ge goda förutsättningar för skolans personal att anta den utmaning det innebär. Det kan ske genom samarbete med våra båda universitet genom till exempel ett science center med fokus på hållbarhet,

men även genom stöd till ett lärarsamarbete för att underlätta utveckling av undervisningen.

För att bygga Uppsala med kunskap vill vi socialdemokrater:

- Prioritera trygghet och studiero i alla klassrum.
- Öka andelen barn inskrivna i förskolan. Framförallt i stadsdelar som är socioekonomiskt utsatta.
- Öka möjligheten för tid i förskolan för barn med vårdnadshavare som är arbetslösa eller föräldralediga.
- Öka personaltäthet på fritidshemmen så att arbetet med den nya läroplanen kan genomföras.
- Ha en hög täckning av fritidsklubbar för mellanstadiebarnen – framförallt i utsatta områden.
- Förbättra kontakten mellan föräldrar och skola. Intensifiera införandet att ett förväntansdokument samt uppmuntra införande av föräldraråd/skolråd.
- Verka för ökad digitalisering av lärverktyg och stärka pedagogernas digitala kompetens.
- Fortsätta arbetet med att få en effektiv resursfördelning i syfte att öka likvärdigheten. Alla barn ska ges samma möjligheter.
- Förstärka elevhälsan och införa ett lokalt riktvärde på täthet (bemanning per elev) för elevhälsa och SYV i väntan på nationellt beslut.
- Utveckla lovskola för fler elever tidigt för att knäcka läskoden och minska sommarlovslappet.
- Fortsätta arbetet med att stärka yrkesutbildningarnas attraktivitet i samverkan med arbetsmarknadens parter.
- Att barn med särskilda behov, exempelvis NPF-diagnoser, ska få det stöd de behöver och att möjligheten att gå på resursskola ska förbättras.



Socialdemokraterna